

стратегії соціального розвитку України та її міжнародної інтеграції, вдосконалення соціально-економічної політики держави, розроблення стратегії випереджального розвитку людського потенціалу.

Лариса Лук'янова

Рецензія на видання
**«СЛОВНИК ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ТА ПАРЕМІЙ
ЧЕРНІВЕЧЧИНИ»** (уклад. Н. О. Руснак, М. В. Скаб, Г. Т. Кузь,
Л. М. Томусяк. – Чернівці, 2017. – 340 с.)

Останнім часом в Україні спостерігаємо активізацію лексикографічних праць, присвячених фраземному багатству діалектної мови (Поділля, Полісся, Нижня Наддніпрянщина, Харківщина). На часі створення словника фразеологізмів і паремій Північної Буковини, за адміністративним поділом Чернівецької області, яка в історичному, географічному, культурному, поліетнічному, мовному відношенні є унікальним регіоном України. Народне мовлення Чернівецьчини представлено гуцульськими, буковинськими, подільським говірками та перехідними утвореннями. Кожна усталена одиниця відтворює мовні особливості говірок, у яких вона поширена.

Ґрунтовний та інноваційний підхід укладачів до словника пов'язуємо з тим, що у виданні зареєстровано фразеологізми та пареміологічні вирази не тільки з живого народного мовлення, але й з творів буковинських письменників XIX – XXI ст., періодичних видань кінця XIX – початку XX ст., мовознавчих та етнографічних праць науковців.

Наукове видання «Словник фразеологізмів та паремій Чернівецьчини» має вмотивовану структуру, складається з перед-

мови та двох частин – реєстру фразеологізмів (2500 номінацій) і реєстру паремій (2897 одиниць), які становлять узагальнені спостереження над господарською діяльністю та побутом буковинців, їхніми культурними практиками. В усталених висловах збереглися релікти попередніх світоглядних систем, світобачення, світорозуміння й світосприйняття нації, залишили слід «сусідські» стосунки з іншими націями і народами. Фразеологізми та паремії супроводжують етнографічні коментарі, пояснення вузькодіалектних і запозичених слів зі «Словника буковинських говірок» та інших словників (перелік яких подано в кінці передмови). У виданні зареєстровано загальноукраїнські, буковинські та вузьколокальні мовні одиниці. Система позначок, використана в лексикографічній праці, засвідчує стилістичну характеристику, сферу поширення, походження усталених висловів.

У передмові докладно висвітлено наукові засади укладання словника, окреслено специфічні риси українських говірок Північної Буковини, подано переліки наукових праць з обраної проблематики та творів буковинських письменників, з яких почерпнуто частину презентованого матеріалу. У словниковій статті фразеологізму запропоновано значення, межі поширення, просторову варіантність, ілюстрації з народного мовлення та, якщо засвідчено, з творів буковинських письменників. У кінці окремих статей подано синонімічні або антонімічні фразеологічні одиниці, конверсивні фразеологізми, фраземи з ужитим компонентом. У другій частині – у словнику паремій – відтворено прислів'я, примовки, віншування, прикмети – малі жанри дидактичного спрямування (найширше представлено прислів'я). У цій частині лексикографічної праці репрезентовано й паремії з художньої літератури, не підтвержені народним мовленням. Словникова стаття паремій реєструє варіанти уживань і локальний фонетичний, лексичний, граматичний вияв компонентів. Тлумачення паремій запропоновано тільки в тих випадках, коли у читача можуть виникати труднощі з їх потрактуванням.

«Матеріали до словника» – науково-популярне видання, призначене не лише науковцям, учителям, студентам, аспірантам, але й широкому загалу знавців української мови.

Павло Мовчан